

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.06.2015, sp. zn. 6 Tdo 580/2015, ECLI:CZ:NS:2015:6.TDO.580.2015.1

Číslo: 15/2016

Právní věta: Dopustil-li se pachatel trestného činu podvodu samostatným činem (skutkem) do tří let poté, co byl pro jiný trestný čin podvodu pravomocně odsouzen či potrestán, spáchal tento samostatný čin za podmínek recidivy odůvodňující jeho kvalifikaci podle § 209 odst. 1, 2 tr. zákoníku. Na tom nic nemění skutečnost, že v řízení vedeném pro další skutek ve smyslu § 12 odst. 12 tr. ř., který naplňuje znaky trestného činu podvodu a tvoří součást jednoho pokračování v trestném činu, je nezbytné dřívější odsuzující rozsudek za tento posledně uvedený skutek, v důsledku ukládání společného trestu podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku, zrušit.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.06.2015

Spisová značka: 6 Tdo 580/2015

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Pokračování v trestném činu, Recidiva, Společný trest za pokračování v trestném činu

Předpisy: § 209 odst. 1 tr. zákoník
§ 209 odst. 2 tr. zákoník

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud rozhodl o dovolání podaném nejvyšším státním zástupcem v neprospěch obviněného M. H. proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 14 To 369/2014, tak, že podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. napadený rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře zrušil ve výroku o vině v bodech [2], [3] a v navazujících výrocích o trestu a náhradě škody. Současně zrušil také další rozhodnutí na zrušenou část rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Krajskému soudu v Českých Budějovicích – pobočce v Táboře přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Táboře ze dne 18. 9. 2014, sp. zn. 13 T 87/2014, byl podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku zrušen výrok o vině, výrok o trestu a výroky o náhradě škody z rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 2. 2013, č. j. 13 T 218/2012-424, jakož i další výroky mající v

uvedeném výroku o vině svůj podklad (bod I.), a obviněný M. H. (dále jen „obviněný“) uznán vinným přečinem podvodu podle § 209 odst. 1, 3 tr. zákoníku dílem dokonaným, dílem nedokonaným ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku (bod II./1.), přečinem podvodu podle § 209 odst. 1, 2, 3 tr. zákoníku (bod II./2.) a přečinem podvodu podle § 209 odst. 1, 2, 3 tr. zákoníku a přečinem neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 1 tr. zákoníku (bod II./3.). Za trestný čin popsaný pod bodem II./1. byl obviněný odsouzen podle § 209 odst. 3 tr. zákoníku za užití § 45 odst. 1 tr. zákoníku k společnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce dvanácti měsíců, pro jehož výkon byl zařazen podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku do věznice s dozorem. Za trestné činy popsané pod bodem II./2. a 3. byl odsouzen podle § 209 odst. 3 tr. zákoníku za užití § 43 odst. 1 tr. zákoníku k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce třiceti měsíců, pro jehož výkon byl zařazen podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku do věznice s dozorem. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. mu byla uložena povinnost zaplatit poškozeným v rozsudku jmenovaným tam uvedené částky. Podle § 229 odst. 1 tr. ř., resp. § 229 odst. 2 tr. ř., byli v rozsudku konkretizovaní poškození odkázáni s uplatněnými nároky na náhradu škody, resp. jejich zbytky, na občanskoprávní řízení.

2. O odvolání, které proti tomuto rozsudku podal obviněný, rozhodl v druhém stupni Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře rozsudkem ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 14 To 369/2014. Podle § 258 odst. 1 písm. d), e), f) tr. ř. napadený rozsudek v celém rozsahu zrušil a následně sám podle § 259 odst. 3 písm. a), b) tr. ř. nově rozhodl tak, že podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku zrušil výrok o vině, výrok o trestu a výroky o náhradě škody z rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 2. 2013, č. j. 13 T 218/2012-424, jakož i další výroky mající v uvedeném výroku o vině svůj podklad, a uznal obviněného vinným přečinem podvodu podle § 209 odst. 1, 3 tr. zákoníku dílem dokonaným, dílem nedokonaným ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku, přečinem podvodu podle § 209 odst. 1, 3 tr. zákoníku a přečinem podvodu podle § 209 odst. 1, 3 tr. zákoníku a přečinem neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 1 tr. zákoníku.

3. Uvedené trestné činnosti se obviněný dopustil tím, že:

[1] od 1. 6. 2012 do 15. 11. 2012 na TV teletext a internetových stránkách inzeroval poskytnutí finančních nebankovních půjček nebo sám v těchto inzercích vyhledával zájemce o poskytnutí nebankovních půjček a v úmyslu získat pro sebe finanční prostředky vylákal na základě falešného příslibu poskytnutí takové půjčky od ve výroku rozsudku uvedených osob tzv. poplatek za zprostředkování půjčky v různých výších, přestože neměl žádné finanční prostředky na jejich poskytování, sám neměl žádné zaměstnání a byl veden na úřadu práce, nikomu slíbenou půjčku neposkytl, poplatky nevrátil, přičemž získané prostředky vybíral z různých účtů bank, kam si je nechával posílat, nebo je osobně vybíral na některé z pošt v T. či P., přičemž takto získal od poškozených vyjmenovaných ve výroku předmětného rozsudku zde konkretizované finanční prostředky; uvedeným jednáním způsobil škodu ve výši 46 808 Kč a pokusil se způsobil další škodu ve výši 10 860 Kč,

[2] od 16. 11. 2012 do 14. 3. 2014 na TV teletext a internetových stránkách inzeroval poskytnutí finančních nebankovních půjček nebo sám v těchto inzercích vyhledával zájemce o poskytnutí nebankovních půjček a v úmyslu získat pro sebe finanční prostředky vylákal na základě falešného příslibu poskytnutí takové půjčky od ve výroku rozsudku uvedených osob tzv. poplatek za zprostředkování půjčky v různých výších, přestože neměl žádné finanční prostředky na jejich poskytování, sám neměl žádné zaměstnání a byl veden na úřadu práce, nikomu slíbenou půjčku neposkytl, poplatky nevrátil, přičemž získané prostředky vybíral z různých účtů bank, kam si je nechával posílat, nebo je osobně vybíral na některé z pošt v T. či P., takto přitom získal od poškozených vyjmenovaných ve výroku předmětného rozsudku zde konkretizované finanční prostředky a dále od dosud přesně neztotožněných osob vystupujících

pod jmény J. S. částku ve výši 1 810 Kč, Z. částku 1 000 Kč a Z. J. částku ve výši 1 000 Kč, a tak tímto jednáním způsobil škodu v celkové výši nejméně 415 841 Kč,

[3] v době od 16. 8. 2013 do 30. 11. 2013 u společnosti E. telefonicky aktivoval kreditní kartu na jméno J. H., vydanou ke smlouvě o poskytnutí kreditní karty a revolvingovém úvěru, kterou našel v bytě svého otce, vystupoval přitom pod jménem a osobními daty svého zemřelého otce J. H., opakovaně uvedenou platební kartu využíval k čerpání finanční hotovosti z bankomatů a úhradě nákupů v obchodech, zpočátku úvěr splácel, avšak od prosince 2013 nic nezaplatil, neboť ani v době aktivace karty nebylo v jeho možnostech čerpané prostředky splácet, společnosti E. způsobil škodu ve výši 52 835,66 Kč, na splátkách úvěru uhradil celkem 29 805,00 Kč a do současné doby dluží částku ve výši 23 030,66 Kč.

4. Za trestný čin uvedený v bodě [1] rozsudku odvolací soud uložil obviněnému podle § 209 odst. 3 tr. zákoníku za užití § 45 odst. 1 tr. zákoníku společný nepodmíněný trest odnětí svobody v délce dvanácti měsíců, pro jehož výkon jej podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku zařadil do věznice s dozorem. Za trestné činy uvedené v bodě [2] a [3] mu uložil podle § 209 odst. 3 tr. zákoníku za užití § 43 odst. 1 tr. zákoníku úhrnný nepodmíněný trest odnětí svobody v délce dvou roků, pro jehož výkon jej podle § 56 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku zařadil do věznice s dozorem. Dále obviněnému ve vztahu k vyjmenovaným poškozeným uložil podle § 228 odst. 1 tr. ř. povinnost k náhradě škody, přičemž část poškozených odkázal podle § 229 odst. 2 tr. ř. se zbytkem uplatněných nároků na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

5. Lze doplnit, že Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře usnesením ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 14 To 369/2014 (navazujícím na citovaný rozsudek), podle § 257 odst. 1 písm. c) tr. ř. a § 223 odst. 2 tr. ř. z důvodu uvedeného v § 172 odst. 2 písm. b) tr. ř. zastavil trestní stíhání obviněného pro jeden z dílčích útoků (vůči poškozenému M. B.), a to proto, že o tomto dílčím útoku bylo již rozhodnuto jiným orgánem v přestupkovém řízení.

6. K dosavadnímu průběhu celého řízení je tak namístě uvést, že v odvolacím řízení došlo oproti rozsudku soudu prvního stupně k té podstatné změně, že jednání obviněného popsána pod body [2] a [3] rozsudku již nebyla posouzena též podle § 209 odst. 2 tr. zákoníku, neboť krajský soud v tomto směru akceptoval námitku obhajoby a neshledal na rozdíl od okresního soudu naplněným zákonným znak recidivy (zpětnosti), tedy že obviněný byl v posledních třech letech za takový čin odsouzen nebo potrestán. Jinak řečeno, krajský soud považoval za chybu aplikaci kvalifikované skutkové podstaty (ustanovení § 209 odst. 2 tr. zákoníku) ve vztahu k jednáním popsáním pod body [2] a [3]. Podle jeho názoru je nesprávná právní kvalifikace vyslovená okresním soudem, který shledal naplněnost znaků přečinu podvodu podle § 209 odst. 1, 2, 3 trestního zákoníku. Jak výslovně krajský soud uvedl: „Právní kvalifikaci užitou soudem prvního stupně pod bodem ad 2, ad 3 napadeného rozsudku, tj. § 209 odst. 2 tr. zákoníku, lze označit za chybnou, neboť výrokem pod bodem I. byl napadeným rozsudkem zrušen podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku výrok o vině, výrok o trestu a výroky o náhradě škody z rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 2. 2013, č. j. 13 T 218/2012-424, jakož i další výroky, které mají v uvedeném výroku o vině svůj podklad. S ohledem na tento fakt nelze obžalovanému tedy klást za vinu, že za trestnou činnost obdobného charakteru byl v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán ...“.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

7. Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře podal v neprospěch obviněného dovolání nejvyšší státní zástupce (dále též „dovolatel“), přičemž uplatnil dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

8. Předestřený právní názor krajského soudu shledal nesprávným a naopak se v tomto ohledu ztotožnil se stanoviskem okresního soudu, který aplikoval na předmětná jednání též ustanovení § 209 odst. 2 tr. zákoníku. Připomenul, že klíčovým znakem citovaného ustanovení je zpětnost (recidiva), a to v podobě opakovaného spáchání podvodného jednání, jestliže byl pachatel za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán. V souvislosti s tím konstatoval, že k dokončení podvodného jednání popsáno v bodech [2] a [3] došlo 14. 3. 2014, resp. 30. 11. 2013, tedy až po právní moci rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 13 T 218/2012. S ohledem na existenci pravomocného odsouzení za stejný trestný čin v posledních třech letech zmíněným rozsudkem Okresního soudu v Táboře bylo tedy naplnění znaku v podobě recidivy ve smyslu § 209 odst. 2 tr. zákoníku dáno.

9. Jak dále dovolatel uvedl, okolnost následného ukládání společného trestu postupem podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku se existence znaku recidivy ve smyslu § 209 odst. 2 tr. zákoníku nijak nedotýká. Problematika ukládání společného trestu za pokračování je totiž v zásadě technickou otázkou řešící situaci, kdy soud odsuzuje pachatele za jeden nebo více dílčích útoků pokračujícího trestného činu v době, kdy za jiné útoky tohoto činu již byl pravomocně odsouzen. Otázka ukládání společného trestu nemůže mít vliv na právní kvalifikaci následné trestné činnosti téhož pachatele, resp. nemůže mít dopad do otázky viny. Platí totiž, že otázka viny a právní kvalifikace určitého jednání předchází rozhodnutí o trestu, které je otázkou viny podmíněno a je na ní závislé. Nemůže být trestu bez viny a trest je na otázce viny závislý. Proto uložení společného trestu ve smyslu § 45 odst. 1 tr. zákoníku neznamena, že by se na pachatele přestalo hledět co do původního rozhodnutí jako na odsouzeného. O recidivu ve smyslu § 209 odst. 2 tr. zákoníku by nešlo tehdy, pokud by se na pachatele ohledně dřívějšího odsouzení hledělo, jako by odsouzen nebyl. Rozhodnutí o společném trestu podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku však nemá za následek to, že by se na obviněného hledělo, jako by nebyl odsouzen. Pokud nemá tento právní následek, je třeba na obviněného ve výše postavené situaci hledět jako na speciálního recidivistu a aplikovat i § 209 odst. 2 tr. zákoníku.

10. Právní názor krajského soudu shora citovaný stran „vypuštění“ právní kvalifikace podle § 209 odst. 2 tr. zákoníku je proto nesprávný. Jeho nesprávnost dovolatel vyvodil i z toho, že rozhodnutí o uložení společného trestu podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku předpokládá mj. zrušení výroku o vině a trestu z dotčeného rozsudku, není však rušen dotčený rozsudek jako takový, proto není důvod, aby k odsouzení dotčeným rozsudkem nebylo pro účely recidivy přihlíženo.

11. V návaznosti na to dovolatel konstatoval, že obviněný, kterému byl následně uložen společný trest, páchal podvodnou trestnou činnost za situace, kdy existoval a stále existuje, protože nebyl jako takový zrušen, pravomocný rozsudek Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 13 T 218/2012, jímž byl obviněný v posledních třech letech odsouzen za totožnou trestnou činnost. Podle jeho názoru s ohledem na dikci § 45 odst. 1 tr. zákoníku (zruší výrok o vině...celý výrok o trestu...) a předmět úpravy tohoto ustanovení, kde je upraven pouze zvláštní způsob ukládání trestu, není možno akceptovat argumenty krajského soudu, že důsledkem postupu dle zmíněného ustanovení je též dopad do hmotněprávního posouzení skutku jako recidivy. Též nelze přehlédnout, že řešení zvolené krajským soudem by založilo jen těžko odůvodnitelnou nerovnost mezi dvěma skupinami pachatelů. První skupiny by se netýkala recidiva jen proto, že jim byl ukládán společný trest. Druhá skupina by byla považována za recidivisty, když o jejich pokračujícím deliktu bylo konáno společné řízení a společný trest ukládán nebyl.

12. Dovolatel shrnul, že krajský soud pochybil, pokud na rozdíl od soudu okresního nekvalifikoval jednání obviněného v bodech [2] a [3] též podle § 209 odst. 2 tr. zákoníku. Tím došlo k naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Pouze na okraj a pro úplnost dodal, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu by bylo vadné, i kdyby byla správná jeho argumentace o neexistenci znaku recidivy. Vychází-li totiž krajský soud, byť nesprávně, z předpokladu, že rozsudek Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 13 T 218/2012, byl rozhodnutím o společném

trestu ve smyslu § 45 odst. 1 tr. zákoníku zcela anulován a nelze k němu nijak přihlížet, pak zřejmě neměl ukládat obviněnému za jednání popsané v bodě [1] samostatný společný trest a za jednání v bodě [2] a [3] další samostatný úhrnný trest, nýbrž měl tato jednání postihnout společným úhrnným trestem podle § 45 odst. 1, 2 tr. zákoníku ve spojení s § 43 odst. 1 tr. zákoníku.

13. Z popsaných důvodů nejvyšší státní zástupce navrhl, aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 14 To 369/2014, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu, a podle § 265l odst. 1 tr. ř. přikázal věc Krajskému soudu v Českých Budějovicích – pobočce v Táboře, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

14. Obviněný se k podanému dovolání do konání neveřejného zasedání Nejvyššího soudu nevyjádřil.

III. Přípustnost dovolání

15. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) především zkoumal, zda je výše uvedené dovolání přípustné, zda bylo podáno včas a oprávněnou osobou, zda má všechny obsahové a formální náležitosti a zda poskytuje podklad pro věcné přezkoumání napadeného rozhodnutí či zda tu nejsou důvody pro odmítnutí dovolání. Přitom dospěl k následujícím závěrům:

16. Dovolání proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 14 To 369/2014, je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. ř. Nejvyšší státní zástupce je podle § 265d odst. 1 písm. a) tr. ř. osobou oprávněnou k podání dovolání pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obviněného. Dovolání, které splňuje náležitosti obsahu dovolání podle § 265f odst. 1 tr. ř., podal ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 tr. ř. a na místě určeném tímž zákonným ustanovením.

17. Protože dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř., bylo dále zapotřebí posoudit otázku, zda konkrétní argumenty, o něž se dovolání opírá, naplňují (uplatněný) důvod uvedený v předmětném zákonném ustanovení.

18. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. Případy, na které dopadá ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., je tedy nutno odlišovat od případů, kdy je rozhodnutí založeno na nesprávném skutkovém zjištění. Dovolací soud musí vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav.

19. Z těchto hledisek byly dovolací námitky uplatněny relevantně. Nejvyšší soud proto (když nezjistil důvody pro odmítnutí dovolání podle § 265i odst. 1 tr. ř.) přezkoumal ve smyslu § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost napadeného rozhodnutí v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání i předcházející řízení a dospěl k závěru, že dovolání je důvodné.

IV. Důvodnost dovolání

20. Nejvyšší soud se ztotožnil stran problematiky aplikace ustanovení § 209 odst. 2 tr. zákoníku v kontextu ukládání společného trestu za část souzené trestné činnosti v podobě trestného činu podvodu podle § 209 tr. zákoníku s argumenty a závěry nejvyššího státního zástupce.

21. Podstatou (určujícím znakem) ustanovení § 209 odst. 2 tr. zákoníku je speciální recidiva, a to v podobě spáchání činu uvedeného v § 209 odst. 1 tr. zákoníku (přečinu podvodu) za situace, kdy jeho pachatel byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

22. V návaznosti na to je zapotřebí konstatovat, že obviněný dokončil podvodné jednání popsané v bodech [2] a [3] výroku rozsudku odvolacího soudu dne 14. 3. 2014, resp. dne 30. 11. 2013, tedy až po právní moci rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 13 T 218/2012 (právní moci nabyl dne 27. 2. 2013), jímž byl odsouzen pro přečin podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku dílem dokonaný, dílem nedokonaný ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku. Za tohoto stavu byl znak recidivy ve smyslu § 209 odst. 2 tr. zákoníku naplněn.

23. Skutečnost, že následně došlo ve vztahu k uvedenému rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 2. 2013, sp. zn. 13 T 218/2012, k ukládání společného trestu postupem podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku, nemohla mít na existenci znaku recidivy ve smyslu § 209 odst. 2 tr. zákoníku vliv. Jak přiléhavě uvedl nejvyšší státní zástupce, ukládání společného trestu za dílčí útoky (skutky) pokračujícího trestného činu je totiž v zásadě legislativním, právně technickým způsobem řešení situace, kdy soud odsuzuje pachatele za jeden nebo více dílčích útoků pokračujícího trestného činu v době, kdy za jiné útoky tohoto činu již byl pravomocně odsouzen. Jde tedy o případy, kdy se o všech dílčích útocích pokračujícího trestného činu z jakýchkoliv důvodů nekonalo společné řízení. Otázka ukládání společného trestu, reagující na procesní situaci, kdy se o všech dílčích útocích pokračujícího deliktu nekonalo společné řízení, nemůže mít vliv na právní kvalifikaci následné trestné činnosti téhož pachatele, resp. nemůže mít dopad do otázky viny. Uložení společného trestu ve smyslu § 45 odst. 1 tr. zákoníku totiž nemá ten důsledek, že by se na pachatele přestalo hledět co do původního rozhodnutí jako na odsouzeného. K tomu je zapotřebí dodat, že skutečnost zrušení dřívějšího odsuzujícího rozsudku ve výroku o vině o pokračujícím trestném činu, výroku o trestu a výrocích, které mají v uvedeném výroku o vině svůj podklad ve smyslu § 45 odst. 1 tr. zákoníku, neznamena absolutní negaci takového rozhodnutí, resp. jeho právních důsledků (účinků). Ohledně původně odsouzených útoků pokračujícího trestného činu je totiž soud při novém rozhodování o vině obviněného tímto trestným činem vázán skutkovými zjištěními dřívějšího odsuzujícího rozsudku, což znamená, že je bez dalšího skutkového přehodnocování, doplňování či omezování převezme do nového rozsudku. Nadto je soud rozhodující později vždy vázán též právní kvalifikací použitou ohledně dílčích útoků pokračujícího trestného činu v dřívějším pravomocném rozsudku. Proto není oprávněn přehodnocovat právní posouzení těch dílčích útoků pokračujícího trestného činu, jichž se týká dřívější pravomocný rozsudek, ani kdyby měl pochybnosti o jejich správnosti (může ovšem, ukládá-li společný trest za pokračování v trestném činu, upravit právní kvalifikaci tak, aby odpovídala celému souhrnu dílčích útoků pokračujícího trestného činu, o nichž rozhoduje, např. pokud až součet celkové jimi způsobené škody odůvodní použití vyšší trestní sazby vázané na určitou kategorii škody ve smyslu § 138 odst. 1 tr. zákoníku.). Není tedy na místě dovozovat, že postup podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku znamená, že k dřívějšímu rozhodnutí již nelze při posuzování naplnění znaku recidivy ve smyslu § 209 odst. 2 tr. zákoníku přihlížet.

24. V daných souvislostech je na místě připomenout též judikaturu vztahující se k souhrnnému trestu (§ 43 odst. 2 tr. zákoníku). Byť nejde ve vztahu ke společnému trestu o zcela totožné instituty, její konečné řešení dopadá na nyní posuzovanou otázku. Odsuzujícím rozsudkem soudu prvního stupně za jiný trestný čin se v ustanovení § 43 odst. 2 tr. zákoníku rozumí první odsuzující rozsudek o jiném trestném činu bez ohledu na to, že v řádném anebo mimořádném opravném řízení byl tento rozsudek zrušený, pokud toto opravné řízení skončilo pravomocným odsouzením pachatele. Jestliže obviněný spáchal další trestný čin po právní moci prvního odsuzujícího rozsudku soudu prvního stupně, třebas

tento rozsudek byl v pozdějším řízení zrušen a v téže věci byl vyhlášen nový rozsudek, kterému spáchání dalšího trestného činu předcházelo, nejde o souběh trestných činů, ale o recidivu a uložení souhrnného trestu je vyloučené (viz rozhodnutí č. [41/1968](#) Sb. rozh. tr.).

25. Jak již shora uvedeno, recidivou, která představuje znak předmětné kvalifikované skutkové podstaty podle § 209 odst. 2 tr. zákoníku, je třeba rozumět případ, kdy se pachatel dopustí podvodného jednání, ačkoliv byl za takové jednání v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán. O recidivu v naznačeném smyslu by nešlo tehdy, pokud by se v době rozhodování na pachatele ohledně dřívějšího odsouzení hledělo, jako by odsouzen nebyl. V posuzovaném případě tomu tak ovšem není, neboť rozhodnutí o společném trestu podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku nemá za následek to, že by se na obviněného hledělo, jako by nebyl odsouzen. Pokud nemá tento právní následek, je třeba na obviněného ve výše popsané situaci hledět jako na speciálního recidivistu a aplikovat i § 209 odst. 2 tr. zákoníku.

26. Nejvyšší soud shledal příležitým rovněž argument nejvyššího státního zástupce, že řešení zvolené odvolacím soudem by založilo jen těžko odůvodnitelnou nerovnost mezi dvěma skupinami pachatelů. První skupiny by se netýkala recidiva jen proto, že jim byl ukládán společný trest. Druhá skupina by byla považována za recidivisty, když o jejich celém pokračujícím deliktu bylo konáno společné řízení a společný trest ukládán nebyl.

27. Jestliže tedy krajský soud „vypuštění“ právní kvalifikace podle § 209 odst. 2 tr. zákoníku odůvodňuje tím, že „výrokem pod bodem I. byl napadeným rozsudkem zrušen podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku výrok o vině, výrok o trestu a výroky o náhradě škody“ z původního rozsudku Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 2. 2013, č. j. 13 T 218/2012-424, který zakládal recidivu (znak skutkové podstaty § 209 odst. 2 tr. zákoníku), nelze tento argument považovat za správný.

28. Obdobně jako v případech mnohosti trestných činů (reálné konkurence), kdy je zapotřebí skrze aplikaci ustanovení § 43 tr. zákoníku dosáhnout toho, aby pachatel nebyl znevýhodněn či naopak zvýhodněn tím, že ve vztahu ke všem sbíhajícím trestným činům nebylo vedeno jedno společné řízení (v případě ukládání souhrnného trestu by mělo být dosaženo stejného výsledku jak z hlediska viny pachatele, tak z hlediska právních následků jeho zjištěné trestní odpovědnosti jako v případě ukládání úhrnného trestu ve společném řízení), je nezbytné stejných výsledků dosáhnout i v případě rozhodování o pokračujícím trestném činu, bylo-li o něm rozhodováno ve více řízeních. To tím spíše, že trestní řád v ustanovení § 20 odst. 1 předpokládá, že o všech útocích pokračujícího trestného činu bude zásadně konáno společné řízení. Vystává proto požadavek, aby i pachatel, který spáchá pokračující trestný čin a následně další trestný čin, nesl stejné právní důsledky svého jednání. Řešení, které zvolil soud odvolací, se tomuto požadavku přičí. Pouze na okraj lze poukázat na to, že, formálně vzato, důvod, od něhož odvodil odvolací soud nesprávnost právní kvalifikace skutků v bodech II./2. a 3. napadeného rozsudku soudu prvního stupně, nenastal. I když nalézací soud aplikoval ustanovení § 45 odst. 1 tr. zákoníku, nebyl rozsudek Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 2. 2013, č. j. 13 T 218/2012-424, resp. v něm obsažený výrok o vině přečinem podvodu podle § 209 odst. 1 tr. zákoníku, který zakládal recidivu, zrušen ke dni vydání jeho rozsudku. Ke zrušení uvedeného výroku dochází až nabytím právní moci rozhodnutí, jímž je ustanovení § 45 odst. 1 tr. zákoníku aplikováno. Až do tohoto okamžiku lze na podkladě tohoto rozhodnutí, rušeného postupem podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku rozhodnutím pozdějším, nadále vykonávat trest, který byl pachateli uložen. Postup odvolacího soudu byl tedy i proto shledáván zcela nepřipadným a jeho právní názor vadným.

29. Je třeba rovněž zmínit, že v době páchaní skutků popsaných v bodě II./2. a 3. rozsudku soudu prvního stupně obviněným byl odsuzující rozsudek Okresního soudu v Táboře ze dne 27. 2. 2013, č. j. 13 T 218/2012-424, pravomocný, přičemž obviněný věděl, že byl za takovou trestnou činnost odsouzen. Tedy i z jeho subjektivního hlediska šlo o recidivu a tím naplnění kvalifikačního znaku

obsaženého v ustanovení § 209 odst. 2 tr. ř. nejen z hlediska stránky objektivní, nýbrž i z hlediska stránky subjektivní.

30. Krajský soud proto pochybil, pokud na rozdíl od soudu okresního nekvalifikoval jednání obviněného v bodech [2] a [3] výroku vině jeho rozsudku též podle § 209 odst. 2 tr. zákoníku. Tím došlo k naplnění dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Nejvyšší soud v dané otázce uzavírá tak, že nutnost aplikace § 45 odst. 1 tr. zákoníku v souvislosti s rozhodováním o dílčím útoku pokračujícího trestného činu, jehož částí byl již pachatel pravomocně uznán vinným v samostatně vedeném řízení, nemá žádný vliv na právní kvalifikaci jiného skutku, který týž pachatel spáchal po svém pravomocném odsouzení pro zmíněnou část pokračujícího trestného činu. Pokud již tento dřívější odsuzující rozsudek založil důvod k posouzení nově spáchaného skutku za užití znaku kvalifikované skutkové podstaty „spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a byl-li za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán“ (např. § 209 odst. 2 tr. zákoníku), pak zrušení výroku o vině pokračujícím trestným činem (a výroků navazujících) v takovém rozsudku postupem podle § 45 odst. 1 tr. zákoníku nemůže odůvodnit mírnější právní kvalifikaci obviněným později (po právní moci odsuzujícího rozsudku) spáchaného skutku ve smyslu neužití kvalifikované skutkové podstaty dané znakem zpětnosti.

31. Z těchto důvodů Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře ze dne 28. 1. 2015, sp. zn. 14 To 369/2014, částečně zrušil, a to ve výroku o vině pod body [2] a [3] (přčinem podvodu podle § 209 odst. 1, 3 tr. zákoníku, přčinem podvodu podle § 209 odst. 1, 3 tr. zákoníku a přčinem neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 1 tr. zákoníku) a v navazujících výrocích o trestu a náhradě škody. Současně zrušil také další rozhodnutí na zrušenou část uvedeného rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Krajskému soudu v Českých Budějovicích – pobočce v Táboře přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

32. Věc se tedy vrací do stadia řízení před odvolacím soudem, který bude povinen znovu rozhodnout o odvolání obviněného. Přitom bude vázán právním názorem, který v tomto rozhodnutí Nejvyšší soud vyslovil (§ 265s odst. 1 tr. ř.).